

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SPRÁVA

o výsledku kontroly

hospodárenia a ochrany aktív v oblasti informačno-komunikačných technológií

Predkladá

Dr.h.c. doc. Ing. Ján Jasovský, PhD.
predseda
Najvyšší kontrolný úrad
Slovenskej republiky

Materiál obsahuje

1. Správu o výsledku kontroly

Bratislava, júl 2012

**Správa
o výsledku kontroly**

Kontrola bola vykonaná v súlade s plánom kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) na rok 2012 a v súlade so stratégiou NKÚ SR.

Účelom kontrolnej akcie bolo preverenie hospodárenia a ochrany aktív organizácie v oblasti informačno-komunikačných technológií (ďalej len „IKT“) a preverenie súladu nakladania s týmto majetkom so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Ďalej kontrola preverila súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi pre oblasť informačných systémov verejnej správy (ďalej len „ISVS“) ako i prevádzku a bezpečnosť týchto systémov.

Predmetom vykonanej kontroly boli oblasti:

1. Správa majetku štátu, hospodárenie a nakladanie s majetkom štátu v oblasti IKT
2. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pre oblasť ISVS
3. Prevádzka ISVS
4. Bezpečnosť ISVS

Kontrola bola vykonaná v Ministerstve životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „MŽP SR“) za kontrolované obdobie rokov 2011 a 2012.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

MŽP SR je rozpočtovou organizáciou, ktorá je svojimi príjmami a výdavkami zapojená na štátny rozpočet Slovenskej republiky a je ústredným orgánom štátnej správy pre tvorbu a ochranu životného prostredia. MŽP SR spravovalo informačné systémy (ďalej len „IS“) v rezorte životného prostredia, pričom správou a prevádzkou špecifických IS boli poverené organizácie zriadené MŽP SR v závislosti od predmetu činnosti týchto organizácií. V čase výkonu kontroly úrad MŽP SR prevádzkoval šesťnásť IS, pričom v piatich prípadoch správu týchto IS vykonávala rozpočtová organizácia DataCentrum so sídlom v Bratislave zriadená Ministerstvom financií Slovenskej republiky (ďalej len „MF SR“).

V oblasti správy majetku štátu, hospodárenia a nakladania s majetkom štátu boli zistené formálne nedostatky v oblasti inventarizácie majetku. Taktiež bolo kontrolou zistené, že MŽP SR v roku 2009 obstaralo 40 kusov prenosných počítačov s obstarávacou cenou 1 748,11 EUR za kus v celkovej hodnote 69 924,40 EUR, ktorých nákup nesprávne financovalo z bežných výdavkov a následne zaúčtovalo do spotreby a podsúvahovej evidencie. Financovaním obstarania uvedených počítačov z bežných namiesto kapitálových výdavkov nepostupovalo MŽP SR v súlade s platnými ustanoveniami zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Nezaúčtovaním uvedenej výpočtovej techniky na príslušný majetkový účet porušilo MŽP SR zákon o účtovníctve, podľa ktorého je účtovná jednotka povinná viesť účtovníctvo správne, úplne, preukázateľne, zrozumiteľne a spôsobom zaručujúcim trvalosť účtovných záznamov.

V oblasti využívania služieb tretích strán, t.j. externých poskytovateľov IKT služieb boli zistené viaceré nedostatky. Jednalo sa najmä o nedostatočné zmluvné vymedzenie spôsobu plnenia predmetu zmluvy, stanovenie bezpečnostných podmienok pri dodávaní týchto služieb a spôsobe ich kontroly. Ďalej bolo zistené dodávanie služieb nad rámec platnej zmluvy.

Kontrolou bolo zistené, že MŽP SR uhradilo finančné prostriedky za poskytovanie služieb technickej podpory za obdobie od 01.01.2011 do 31.12.2011 v sume 309 394,06 EUR s DPH napriek skutočnosti, že tieto služby boli objednané až 20.10.2011 a uvedená suma 309 394,06 EUR s DPH bola zmluvne dohodnutá za poskytovanie služieb technickej podpory za celé obdobie od 01.01.2011 do 31.12.2011. Na základe písomného stanoviska MŽP SR k vyžiadaniu akceptačného protokolu potvrdzujúceho prebranie dodaných služieb (ako bolo zmluvne dohodnuté) bolo zistené, že MŽP SR takýto akceptačný protokol ani iný dokument potvrdzujúci prevzatie fakturovaných služieb nevidovalo.

Tým, že MŽP SR uhradilo v roku 2011 finančné prostriedky aj za služby technickej podpory za obdobie, na ktoré nebola vystavená písomná objednávka a kontrole nebol predložený akceptačný protokol, ktorého predmetom by bolo prebratie poskytovaných služieb v období roku 2011, konalo MŽP SR v rozpore s ustanoveniami zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, podľa ktorého porušením finančnej disciplíny je poskytnutie alebo použitie verejných prostriedkov nad rámec oprávnenia, ktorým dôjde k vyššiemu čerpaniu verejných prostriedkov. NKÚ SR v súlade so zákonom o NKÚ SR a zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy uvedenú skutočnosť oznámilo Správe finančnej kontroly na ďalšie konanie.

V oblasti všeobecne záväzných právnych predpisov pre oblasť ISVS kontrola NKÚ SR zistila viacero nedostatkov. Kontrolou súladu so zákonom o ochrane osobných údajov bolo zistené nedodržanie uvedeného zákona v oblasti bezpečnosti osobných údajov a v oblasti výkonu dohľadu nad ochranou osobných údajov. Ďalej bol vykonanou kontrolou zistený nesúlad so zákonom o ISVS, nakoľko IS kontrolovaného subjektu nevyhovovali štandardom o ISVS v nasledovných oblastiach: riadenie informačnej bezpečnosti, personálnej bezpečnosti, manažmentu rizík pre oblasť riadenia informačnej bezpečnosti a bezpečnostnej politiky povinnej osoby, personálnej bezpečnosti, manažmentu rizík pre oblasť informačnej bezpečnosti, kontrolného mechanizmu riadenia informačnej bezpečnosti, zálohovania a fyzického ukladania záloh, monitorovania a manažmentu bezpečnostných incidentov, periodického hodnotenia zraniteľnosti IS MŽP SR, riadenia prístupu do IS MŽP SR, aktualizácie IKT a v oblasti účasti tretej strany.

V oblasti prevádzky IS MŽP SR boli zistené nedostatky v absencii vnútroorganizačných predpisov pre oblasť prevádzky IS MŽP SR, ktoré by upravovali základné pravidlá a usmernenia prevádzky IS MŽP SR s cieľom zabezpečiť požadovanú funkčnosť týchto IS pri garantovaní bezpečnosti dokumentov, dát a programov prevádzkovaných v týchto systémoch. MŽP SR taktiež nemalo prijaté vnútroorganizačné predpisy upravujúce oblasť práce používateľov v IS MŽP SR s dôrazom na bezpečnostné hľadisko IS MŽP SR.

Kontrolou oblasti nepretržitej prevádzky a obnovy IS MŽP SR bolo zistené, že neboli prijaté žiadne vnútroorganizačné predpisy, ktoré by definovali popis činností pri haváriách, poruchách a iných mimoriadnych situáciách v IS MŽP SR. Taktiež neboli prijaté dokumenty, ktoré by určovali preventívne opatrenia na zníženie vzniku mimoriadnych situácií a popisovali možnosti efektívnej obnovy stavu IS pred haváriou na to, aby bola zachovaná kontinuita činnosti organizácie.

V oblasti bezpečnosti IS MŽP SR boli kontrolou zistené viaceré závažné nedostatky a však vzhľadom na ich povahu boli tieto nedostatky oznámené výhradne zodpovedným osobám MŽP SR.

Zhrnutie

Vykonanou kontrolou boli zistené viaceré porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov.

V oblasti správy majetku štátu, hospodárenia a nakladania s majetkom štátu boli zistené formálne nedostatky v oblasti inventarizácie majetku a taktiež bolo zistené nesprávne financovanie nákupu výpočtovej techniky z bežných výdavkov, čím MŽP SR nepostupovalo v súlade s platnými ustanoveniami zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zákona o účtovníctve. Ďalej kontrola zistila viaceré nedostatky v oblasti využívania služieb tretích strán.

Kontrola taktiež zistila porušenie finančnej disciplíny v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, nakoľko MŽP SR uhradilo v roku 2011 finančné prostriedky za služby technickej podpory aj za obdobie, na ktoré nebola vystavená objednávka MŽP SR. NKÚ SR v súlade so zákonom o NKÚ SR a zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy uvedenú skutočnosť oznámil Správe finančnej kontroly na ďalšie konanie.

V oblasti všeobecne záväzných právnych predpisov pre oblasť ISVS kontrola NKÚ SR zistila viacero nedostatkov.

V oblasti prevádzky IS MŽP SR boli zistené nedostatky v absencii vnútroorganizačných predpisov pre oblasť prevádzky IS MŽP SR a taktiež absencia predpisov upravujúcich oblasť práce používateľov v IS MŽP SR s dôrazom na bezpečnostné hľadisko IS MŽP SR.

Kontrolou oblasti nepretržitej prevádzky a obnovy IS MŽP SR bolo zistené, že neboli prijaté žiadne vnútroorganizačné predpisy, ktoré by definovali popis činností pri haváriách, poruchách a iných mimoriadnych situáciách v IS MŽP SR. Taktiež neboli prijaté dokumenty, ktoré by určovali preventívne opatrenia na zníženie vzniku mimoriadnych situácií a popisovali možnosti efektívnej obnovy stavu IS pred haváriou na to, aby bola zachovaná kontinuita činnosti organizácie.

V oblasti bezpečnosti IS MŽP SR kontrola NKÚ SR zistila viaceré závažné nedostatky a však vzhľadom na povahu týchto zistení, boli tieto nedostatky oznámené výhradne zodpovedným osobám MŽP SR.

Celkovo bolo zistených 83 nedostatkov, pričom NKÚ SR navrhol odporúčania na riešenie zistených nedostatkov, ktoré oznámil zodpovedným osobám MŽP SR.